

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Stojan Marković, Nevena Krivokapić, Vlado Mareš, Ivan Cvejić, Filip Švarn, Tamara Skrozza, Vladimir Radomirović, Ivana Stjelja i Marija Kordić, na sednici održanoj 28.7. 2016. godine, jednoglasno, donosi

ODLUKU

Tekstovima "Da mogu zaklala bih ubicu moje Anđeline", "Silovao devojčicu, pa joj smrskao glavu", "Vladica je pedofil i psihopata bez duše", "Maloj Anđelini ispali unutrašnji organi", "Ne znam stabih mu uradio kad bih ga sreo!", "Ubica je psihopata i sadista", "Ubica bio svestan šta čini", "Kuju kaznu zasluđuje monstrum iz Zaječara", "Pustiš ga u kuću, a on ti ubije dete" i "Zaplakao sam pre nego što su mi javili da je mrtva", objavljenim 11, 12, 13. i 14. jula 2016. godine, dnevni list "Alo"

1. prekršio je tačke 2 i 3 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije o obavezi novinara da pravi jasnu razliku između činjenica koje prenosi, kometara, pretpostavki i nagađanja, kao i da je dužan da naznači izvor informacije koju prenosi,

2. prekršio je tačke 1, 4 i 5 Odeljka IV (Odgovornost novinara), po kojima novinar mora da se suprotstavi svima koji se zalažu za nasilje, zabranjeno mu je da koristi neprimerene, uznemiravajuće i sve druge sadržaje koji mogu imati štetan uticaj na decu, a dužan je da poštuje i štiti prava i dostojanstvo dece, žrtava zločina,

3. prekršio je tačku 7 Odeljka VI (Odnos prema izvorima informisanja), po kojoj novinar nikada ne sme da zloupotrebi emocije drugih ljudi i njihovu nedovoljnu sposobnost rasuđivanja,

4. prekršio je i tačke 1, 2, 3 i 4 Odeljka VII (Poštovanje privatnosti), o obavezi novinara da poštuje privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima piše, da treba da izbegava spekulacije i prenošenje nedovoljno proverljivih stavova u izveštavanju o nesrećama i tragedijama u kojima ima stradali, kao i da je dužan da, u izveštavanju o događajima koji uključuju lični bol i šok, svoja pitanja prilagodi tako da odražavaju duh saosećanja i diskrecije, kao i da osigura da dete ne bude ugroženo ili izloženo riziku zbog objavljivanja njegovog imena, fotografije ili snimka sa njegovim likom.

Nalaže se dnevnom listu "Alo" da ovu odluku Komisije objavi najkasnije pet dana od dana dostavljanja odluke.

OBRAZLOŽENJE

Petar Jeremić, član Komisije za žalbe podneo je žalbu na osnovu rezultata monitoringa dnevnih novina, koji sprovodi za potrebe Saveta. On je zaključio da je list prekršio više tačaka Kodeksa novinara Srbije, izveštavajući o silovanju i ubistvu trogodišnje devojčice u okolini Zaječara. Posebno je ukazao na objavljivanje sadržaja koji imaju štetan uticaj na decu, nepoštovanje privatnosti, dostojanstva i integriteta žrtve, kao i na obavezu novinara da osigura da dete ne bude ugroženo objavljivanjem njegovog imena ili lika. Jeremić je naveo da upravo objavljivanjem takvih sadržaja ugrožen maloletni brat ubijene devojčice, dok su tekstovima zloupotrebene i emocije ljudi koji su doživeli tragediju. Zloupotrebom njihovih emocija, novinari takvim tekstovima podstiču i na nasilje,

jer ljudi koji su ogorčeni zločinom traže streljanje i linčovanje osumnjičenog. Podnosilac žalbe je naveo i da novinar, po Kodeksu ima obavezu da navede izvore, ili da svojim profesionalnim autoritetom stane iza informacija koje objavljuje dodajući da novinari i urednici "Alo" nemaju profesionalni autoritet kojim bi mogli da potvrde istinitost navoda koje objavljuju, da bi mogli da se pozivaju na anonimne izvore.

Redakcija lista "Alo" nije odgovorila na žalbu.

Članovi Komisije za žalbe zaključili su da je u ovom slučaju, nažalost, reč samo o nastavku neprihvatljivog trenda da se o teškim i surovim zločinima i tragedijama, izveštava bez poštovanja profesionalnih i etičkih standarda, a često i elementarne pristojnosti. Komisija ocenjuje da je silovanje i ubistvo trogodišnjeg deteta užasan zločin, koji je veoma potresao celo društvo, te da nesumnjivo postoji veliko interesovanje javnosti za ovaj slučaj, ali da se objavljivanje morbidnih detalja o načinu ubistva i stanju tela, ni na koji način ne doprinosi boljem informisanju čitalaca, a vređa se dostojanstvo i intergitet žrtve, nanosi dodatna bol njenoj porodici i uznemiravaju čitaoci, uključujući i maloletnike, kojima je list dostupan. Komisija smatra neprihvatljivim i suprotnim Kodeksu novinara, svaki govor mržnje i podsticanje nasilja, pa i kada je reč o osumnjičenom za ovako težak zločin.

Komisija je takođe upoznata i sa saopštenjem poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Rodoljuba Šabića, koji je pokrenuo nadzor u Ministarstvu unutrašnjih poslova u vezi sa „curenjem“ podataka o ovom slučaju. Poverenik je tom prilikom utvrdio da "u medijima objavljeni, najdelikatniji, izuzetno mučni navodi o do detalja 'preciznim' izjavama okrivljenog o načinu izvršenja krivičnog dela, o načinu prikrivanja tela žrtve nakon izvršenja krivičnog dela, te o navodnoj sadržini obdukcionog nalaza ili psihijatrijskog veštačenja, nemaju osnov u službenoj dokumentaciji organa, odnosno od nje se razlikuju u veoma velikoj meri ili u potpunosti. Članovi Komisije nisu mogli da se upuštaju u ocene da li su mediji "slepo" verovali nekredibilnim izvorima, ili su svesno objavljivali netačne i neproverene informacije, ali je, na osnovu, saopštenja poverenika, nesumnjivo da su navodna saznanja iz istrage neistinita, što prekršaj Kodeksa novinara čini još težim.

Komisija za žalbe ponovo podseća novinare i urednike da ih Kodeks obavezuje da posebno obazrivo izveštavaju o ovakvim tragedijama, poštujući i dostojanstvo žrtve i bol porodice, i ne pokušavajući da zloupotrebe njihove emocije i nemogućnost da u toj situaciji jasno rasuđuju.

Članovi Komisije naročito apeluje na policiju i tužilaštvo da, posebno kada je reč o zločinima koji duboko potresaju javnost, odrede osobe koje će medijima davati informacije, kako bi se izbeglo spekulisanje, nagađanje i objavljivanje netačnih informacija.

Zbog svega toga, Komisija je jednoglasno odlučila da je "Alo" prekršio Kodeks novinara Srbije i naložila listu da ovu odluku objavi.

Beograd, 28.7.2016.

Predsedavajući
Stojan Marković